

Asia

EU; Koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheilusasiat; Euroopan unionin neuvoston 3518. kokous - Koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto 17.2.2017

Kokous

Koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto 17.02.2017 - 17.02.2017

Koulutusneuvoston kokouksessa hyväksyttiin päätelmät nuorisoon investomisesta Euroopan solidaarisuusjoukot erityisesti huomioon ottaen sekä päätelmät laadukkaan koulutuksen tarjoamisesta kaikille. Ministerit keskustelivat koulutuksen vaikutuksesta sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen, joka oli opetusministerien kontribuutio eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa käytävään politiikkatason keskusteluun.

PERJANTAINA 17. HELMIKUUTA 2017 (klo 10.00)

1. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista.

Lainsäädäntökäsittelyt

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

2. (mahd.) A-kohtien luettelon hyväksyminen

-

Muut kuin lainsäädäntöasiat

3. (mahd.) A-kohtien luettelon hyväksyminen

6235/17 PTS A9

Hyväksyttiin A-kohtien luettelo.

4. Ehdotus neuvoston päätelmiksi Euroopan nuorisoon investomisesta Euroopan solidaarisuusjoukot erityisesti huomioon ottaen

5860/17 JEUN 13, EDUC 30, SOC 61, EMPL 44

Puheenjohtaja esitteli päätelmäluonnoksen. Eurooppa-neuvosto kehotti päätelmissään joulukuussa 2016 edistämään nuorille tarkoitettuja komission viimeaikaisia aloitteita. Myös EU:n

lainsäädäntöprioriteeteissa vuodelle 2017 painotetaan Euroopan unionin sosiaalista ulottuvuutta,

erityisesti nuorisotyöllisyysaloitteen vahvistamista ja Euroopan solidaarisuusjoukkojen perustamista. Päätelmäluonnoksessa Euroopan nuorisoon investoimisessa jäsenmaat kehottavat komissiota esittämään Euroopan solidaarisuusjoukkojen mahdollisen toisen vaiheen toteuttamista varten tarkoituksenmukaisen ja näyttöön perustuvan lainsäädäntöehdotuksen. Ehdotuksen valmistelussa komission tulee kuulla jäsenmaita, relevantteja tahoja ja nuoria. Ehdotuksessa tulee ottaa asianmukaisesti huomioon toissijaisuusperiaate ja sen tulee kattaa solidaarisuusjoukkojen molemmat lohkot (vapaaehtois- ja ammatillinen toiminta). Ehdotuksen tulee varmistaa myös toiminnan kustannustehokkuus ja komission tuleekin esittää selkeä viitekehys solidaarisuusjoukkojen toiminnalle, rahoitukselle ja toiminnan arvioinnille. Lisäksi komission tulee varmistaa, että solidaarisuusjoukoille ei aseteta ainoastaan määrällisiä tavoitteita (nuorten osallistuminen), vaan turvataan myös nuorten laadukas sijoittuminen ja hankkeiden vahva oppimisolottuvuus. Tärkeää on myös korostaa, että solidaarisuusjoukot eivät saa aiheuttaa epäsuotuisia vaikutuksia nuorten työmarkkinoille sijoittumisessa. Komissaari Navracsics korosti komission luottavan jäsenmaiden vahvaan tukeen asiassa. Komissio lanseerasi 6.2.2017 aihetta koskevan julkisen kuulemisen valmistellakseen solidaarisuusjoukkojen lainsäädäntöaloitetta. Ensimmäiset nuorten sijoitukset tapahtuvat maaliskuun jälkeen.

Hyväksyttiin päätelmät.

5. Ehdotus neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätelmiksi osallistamisesta monimuotoisessa ympäristössä laadukkaan koulutuksen tarjoamiseksi kaikille

5741/17 EDUC 25 JEUN 12 SOC 54 EMPL 40

Koulutuksella ja varhaiskasvatuksella on ensisijainen rooli osallisuuden vahvistamisessa ja moninaisuuden kunnioittamisessa EU:ssa. Päätelmäluonnoksessa kannustetaan jäsenmaita tunnistamaan oppijoiden erilaiset tarpeet sekä formaalissa että non-formaalissa ja epävirallisessa oppimisessa korostamalla yhteisen tavoitteen olevan laadukkaan koulutuksen tarjoaminen kaikille. Päätelmät ovat neuvoston ensisijainen reaktio komission joulukuussa aiheesta julkaisemaan tiedonantoon ”Koulutuksen parantaminen ja nykyaikaistaminen” (COM(2016) 941). Neuvosto korostaa päätelmäluonnoksessa, että korkealaatuaista koulutusta tulee kehittää elinikäisen oppimisen näkökulmasta ja että toimenpiteiden tulee kattaa kaikki koulutusasteet. Tässä neuvosto ottaa erityisesti kantaa komission joulukuuseen tiedonantoon, joka kattoi varhaiskasvatuksen, yleissivistävän ja korkeasteen koulutuksen, sisältämättä kuitenkaan toimia ammatillisen koulutuksen ja aikuiskoulutuksen osalta.

Hyväksyttiin päätelmät.

6. Koulutuksen vaikutus sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen sekä yhteisten eurooppalaisten arvojen vaaliminen vuoden 2017 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa

5740/17 EDUC 24 JEUN 11 SOC 53 EMPL 39

Keskustelu koulutuksen merkityksestä sosiaaliselle koheesiolle on ajankohtainen opetusministerien kontribuutio eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa käytävään politiikkatason keskusteluun. Vuoden 2015 PISA-tulokset osoittavat, että sosioekonominen tausta vaikuttaa omalta osaltaan koulutuksen saavutettavuuteen ja koulutuksella voi olla huomattava merkitys marginaalisten ryhmien erojen tasaamisessa ja koulutuksellisen epätasa-arvon lievittämisessä. Koulutuksessa myös siirrytään yhä

enenevässä määrin pois yhdestä yhtäläisestä mallista kaikille oppijoille. Näköpiirissä on lisääntyvä tarve räätälöidylle koulutukselle ja henkilökohtaiselle ohjaukselle. Oleellista on mm. pohtia sitä, miten jäsenmaat tukevat opettajien osaamisen kehittämistä, kuinka oppijoiden erilaisuus koulutusjärjestelmän puitteissa huomioidaan ja onko olemassa opettajia koskevia aloitteita, joissa jaetaan kokemuksia ja näkökulmia oppijoiden erilaisuuden huomioonottamiseksi.

Komissaari Navracsics korosti eurooppalaisen ohjausjakson merkitystä koulutussektorin asialistan nostamisessa unionin arvokeskustelun keskiöön. On tärkeää varmistaa, että koulutuksen tarjoajat ja erityisesti opettajat ovat valmiita kohtaamaan unionin perusarvoista käytävää perustavanlaatuaistakin keskustelua. Komissio julkaisee myöhemmin tänä vuonna suosituksen koulutuksen perusarvoista, jossa tuetaan jäsenvaltioiden tekemää työtä koulutusjärjestelmän kautta välittyvien perusarvojen edistämässä. Ennen suosituksen julkaisua, aiheesta aloitetaan julkinen kuuleminen.

Jäsenmaat korostivat koulutuksella olevan merkittävä rooli osallisuuden edistämässä sekä yhteisen eurooppalaisen arvopohjan edistämässä. Suomi toi puheenvuorossaan esille opettajankoulutuksen kehittämisen painopistealueet. Suomalainen opettajankoulutusfoorumi yhdistää opetusalan toimijoita uusien opetusmenetelmien, työmenetelmien sekä opettajankoulutuksen kehittämässä. On tärkeää, että opettajat pystyvät aktiivisesti tunnistamaan erilaisten oppijoiden tarpeita. Puheenjohtajan valitsema keskustelunaihe on merkittävä korostaessaan koulutuksen moninaista merkitystä taloudelle, sosiaaliselle inklusiolle sekä eurooppalaiselle ohjausjaksolle.

Keskustelussa korostettiin liikkuvuuden ja koulutusalan vaihto-ohjelmien olevan avain kulttuurisesti rikkaan Euroopan rakentamisessa ja suvaitsevaisuuden lisäämisessä. On tärkeää edistää nuorten arvo-osaamista, sillä avoin ja rikas Eurooppa on perusarvomme, joka tulisi tarjota kaikille kansalaisille. Yhtä tärkeää on integroida mukaan yhteiskuntamme haavoittuvat ryhmät ja lisätä myös jäsenmaiden välistä hyvien käytäntöjen vaihtoa. Laadukas koulutus alkaa opettajista ja usea jäsenmaa toi esiin omia kansallisia parhaita käytäntöjään opettajien työn kehittämässä sekä myös koulupudokkaiden vähentämässä. Tuotiin esiin myös yksilöiden rooli demokratian edellytysten saavuttamisessa. Koulutuksella on merkittävä rooli lasten ja nuorten tukemisessa aktiiviseksi ja mediatietoisiksi kansalaisiksi, jotka pystyvät toimimaan itsenäisesti tietoyhteiskunnassa. On tärkeää, että opettajat kehittävät lasten ja nuorten kriittistä ajattelua, kirjoitus- ja lukutaitoa sekä matemaattisia taitoja, jotka kaikki ovat tärkeässä asemassa lasten voimaannuttamisessa. Elinikäinen oppiminen ja joustavat oppimispolut vahvistavat EU:n sosiaalista ulottuvuutta ja tähän on tärkeää kiinnittää huomiota myös EU:n korkeimmalla tasolla. Koulutuspolitiikka edistää yhtäläisiä mahdollisuuksia ja on avain osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseen. Nostettiin esiin kattavan koulun periaatteen, jonka mukaisesti on tärkeää, että kaikki lapset saavat yhtäläiset mahdollisuudet kehittää itseään yksilöllisten tarpeiden mukaan. Tarvitaan resursseja huomioida toisaalta kaikki oppijat, mutta kiinnittää huomiota myös sellaisiin lapsiin, joilla on erityisiä tarpeita. Tämä kaikki tulee tapahtua samassa luokkahuoneessa, oppijoita ei tule eriyttää henkilökohtaisten ominaisuuksien perusteella. Digitaidot eivät ole vain leikkimistä ja pelaamista vaan digitaalisilla välineillä on mahdollista houkutella oppilaita innostumaan perinteisestä oppimisesta uudella tavalla ja huomioida myös erityistä tukevat tarvitsevat. On tärkeää, että opettajat tuntevat itsensä osaksi yhteistä kouluyhteisöä ja ovat aktiivisia oman osaamisensa ja oman työyhteisönsä kehittämässä.

Useat jäsenmaat korostivat sitoutumistaan vähemmistöjen koulutuksellisen tilanteen parantamiseen sosiaalisen inklusion hengen mukaisesti. Osallistava opetussuunnitelma ja tietoisuuden lisääminen mm. romaniyhteisössä tuotiin esille yhtenä hyvien käytäntöjen mallina. Toisaalta todettiin myös, että tarvitaan vahvempaa keskustelua EU:n sosiaalisesta ulottuvuudesta.

Moni jäsenmaa viittasi viimeaikaisiin PISA-tutkimuksiin, OECD-kontekstiin ja YK:n tilastoihin pohtiessaan omaa koulutusjärjestelmäänsä, sen kehittämistä, vahvuuksia sekä heikkouksia. Kansainväliset tilastot ovat merkittävässä asemassa koulutusjärjestelmien kehittämässä, tilastoja

kiiteltiin ja niiden kehittämistä pidettiin tärkeänä mm. poliittisten päätöksentekijöiden päätösten pohjana. Eurooppalaiset koulutusjärjestelmät hyötyvät suuresti yhteisistä eurooppalaisista välineistä ja usea jäsenmaa toi myös esille tarpeen kehittää näitä yhteisiä välineitä, mm. Koulutus 2020 -työohjelmaa sekä Erasmus+-ohjelmaa. On tärkeää, että emme luo päällekkäisiä rakenteita.

Komissaari Navracsics kiitti jäsenmaita siitä, että toivat esiin näkökulmia, kuinka komissio voi tukea jäsenmaita koulutusjärjestelmien kehittämisessä yhteisten EU-tason instrumenttien avulla. Varhaiskasvatus, koulupudokkuuden ehkäisy ja koulunkäynnin saavutettavuus ovat sellaisia tavoitteita, jotka ovat yhteisiä useille jäsenmaille. Opettajankoulutuksella on ratkaiseva rooli koulutusjärjestelmien kehittämisessä. Opettajien motivointi, heidän taitojen ja osaamisen kehittäminen on tärkeässä asemassa. Hyvien käytäntöjen vaihto, pilottihankkeet, vertaisoppimisen koordinointi sekä liikkuvuuden edistäminen Erasmus+-ohjelman puitteissa ovat yhteisiä keinoja kehittää eurooppalaisen tason tavoitteita sektorillamme.

Ministerien keskustelusta saatu pääviesti omalle puheenjohtajuuskaudellemme on, että koulutusyhteistyön strategisia puitteita eli Koulutus 2020 –työohjelmaa tulee kehittää edelleen eteenpäin. Usea jäsenmaa korosti tätä tarvetta ja toivoi, että niin komissio kuin tulevat puheenjohtajamaat ottaisivat tämän seuraavina vuosina huomioon.

Muut asiat

7. Opetusministereiden konferenssi aiheesta "Demokratian turvaaminen koulutuksen avulla" (Nikosia, 22.–23. maaliskuuta 2017)

5861/17 EDUC 31 JEUN 14 CULT 10 SOC 62 JAI 82

Kyproksen valtuuskunnan tiedotusasia. Euroopan neuvoston puitteissa pidettävä kokous Nikosiassa maaliskuussa, jossa Kypros toimii puheenjohtajana. Keskiössä koulutusjärjestelmien rooli ekstremismin ja radikalisaation torjunnassa.

+++

Suomen edustajat

Ministeri Grahn-Laasonen; sls Kivimäki; virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat

Mainittu asiakohdittain

Liitteet

Viite EU; Koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheilu

Asiasanat	jaosto koulutus (EU 30), koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto, jaosto nuoriso- ja liikunta-asiat (EU 32)
Hoitaa	OKM
Tiedoksi	ALR, EUE, STM, TEM, UM, VM, VNK
